

Дискусійним тактичним прийомом є застосування гіпнозу. Зазвичай гіпноз застосовують до потерпілих чи свідків, що не можуть пригадати якийсь факт, це може бути через пережиті травми, амнезію та інші чинники, знову ж таки все враховується індивідуально. Його можна застосовувати лише в тому випадку, коли всі інші варіанти отримання інформації не принесли позитивного результату [3].

Підсумовуючи вищезазначене, доходимо висновку, що забезпечення прав особи при застосуванні нетрадиційних методів допиту є важливим аспектом для проведення цієї слідчої (розшукової) дії. Для правильного застосування біолокації, біоритмології, гіпнозу, голографії, дерматогліфії, кінесики, одорології, поліграфу, телепатії, яснобачення необхідно встановлювати психологічний контакт. Зазначене дозволить максимально об'єктивно використати зазначені засоби.

Бібліографічні посилання:

1. Ващук О. П. Прийоми верифікації даних при проведенні слідчих (розшукових) дій / О.П. Ващук // Право і суспільство. – 2013. – №6. – С. 295-297.
2. Деякі нетрадиційні методи отримання показань, їх значення і правова оцінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ifreestore.net/2523/70/>
3. Гіпноз та можливості його використання при проведенні допитів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=843
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України Законом №4651-VI від 13.04.2012 р. / відп. за випуск В.А. Прудников. – Х.: Право, 2012. – 392 с.
5. Особливості провадження допиту підозрюваного (обвинуваченого) з метою недопущення тортур та інших порушень прав людини : Посібник / Весельський В.К., Кузьмічов В.С., Мацишин В.С., Старушкевич А.В.. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2004. – 148 с.
6. Удалова Л. Д. Деякі проблеми допиту інформатора в кримінальному судочинстві України // Вісник Луганської академії внутрішніх справ. – 2003. – №1. – С. 133-137.

Курганова Д.Р., курсант

Науковий керівник –

к.ю.н., доц. **Орлова О.О.**,

доцент кафедри теорії

та історії держави і права

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

В сьогоденні важливим питанням в економічному просторі приділяється питанню медіації. Виникнення конфліктів та вирішення їх без небажаних наслідків, глобальне питання кожної компанії та організації. Що ж являє собою

медіація ?

Медіація це певна сукупність процесів в якому незалежна, нейтральна третя сторона тобто медіатор, намагається допомогти, вирішити конфлікт за участі добровільної волі конфліктуючих сторін. Медіатор виступає як посередник, «буфер» , між двома конфліктуючими компаніями, він допомагає їм порозумітися і полегшує весь процес спілкування, поринаючи в позиції кожної сторони та враховуючи інтереси обох, це забезпечує йому знайти більш ефективні шляхи вирішення поставленої проблематики.

Слід зазначити, що ще в далекі стародавні часи правосуддя відбувалося досить швидко і було непербачуваним і звісно суб'єктивним. Яскравим прикладом того часу було створення торгових палат, що забезпечувало вирішення конфліктів більш мирним шляхом чим зазвичай, без убивств і неочікуваних рішень суддів. Звісно існувала і негативна сторона цього явища, оскільки рішення приймалося або перемога або поразка однією із сторін котрі сперечались і оскаржити своє рішення вони не мали змоги.

Розглядаючи медіацію потрібну звернути увагу на її принципи до яких входить:

✓ Неупередженість.

Медіатор має досить не упереджено відноситись до конфліктуючих сторін, ніяким чином не дати відчуті одній із сторін відчуті свою прихильність. Робота медіатора має бути об'єктивною і чесною і ні в якому випадку медіатор не повинен бути зацікавлений в конфлікті або його вирішенні на користь однієї з сторін.

✓ Конфіденційність.

Досить важливий я той факт що вся інформація котру отримує медіатор мала конфіденційний характер і не була розголошеною чи оприлюдненою без згоди сторін або якщо цього не вимагає закон . Якщо в ході вирішення конфлікту відбуваються збори чи засідання з однією із сторін медіатор має заздалегідь це обговорити з усіма сторонами. Також є забороненим передача будь-яких даних, інформації щодо поведінки сторін, про результативність справи.

✓ Добровільність.

Сама процедура медіації має добровільний характер. Змусити конфліктуючі сторони скористатися послугами медіації або хоча б спробувати скористатися ніхто не може. Оскільки головною метою медіації є добровільний процес, який полягає у взаєморозумінні на добровільному початку сторін, досягнути вирішенню чесної та справедливої угоди. Добровільність передбачає наступне : жодну зі сторін не можливо змусити приймати участь в процесі медіації; в будь-яку хвилину кожна із сторін має право відмовитися і вийти з процесу вирішення конфлікту; під час процесу кожна із конфліктуючих сторін може контролювати процес, тобто сам хід медіації і знову ж таки послуги самого медіатора протягом всього процесу прийняття рішення, сторони приймають добровільно [1].

До основних функцій медіатора відносять:

1. Оцінювання конфліктів (медіатор ретельно все зважує і оцінює, збирає інформацію та аналізує її)
2. Активний слухач (медіатор повинен чітко і спокійно сприймати інформацію, слухати і аналізувати як змістовну так і емоційну складову проблематики)
3. Неупереджено організовувати процес (мається на увазі контролювати та задавати тон процесу переговорів, допомагати сторонам коректно будувати відносини між собою, спостерігати, допомагати, підтримувати психологічний стан кожної із сторони)
4. Бути особою котра є генератором альтернативних поглядів та іде (допомога конфліктуючим сторонам знайти рішення котрі не заплямують їх репутацію)
5. Бути джерелом інформації (мається на увазі допомога в пошуку інформації, але це не має бути юридична консультація, пояснення чи тлумачення)
6. Помічник при створенні остаточних домовленостей та ідей
7. Бути вчителем та навчити сторони правилам ведення переговорів (проведення переговорів з точки зору співпраці, а не боротьби)

Подія яка стала першою сходинкою до розвитку медіації в Європі стала конференція Р.Паунда відома ще як Паундська конференція котра розглядала питання «Причини невдоволеності населення адмініструванням системи правосуддя в США» яка була проведена ще в далекому 1976 році. Саме починаючи з цього періоду розпочинається історія розвитку медіації.

Розвиток процесу медіації сприяв цілий ряд причин таких як досить висока вартість судових зборів, корумпованість судової системи і саме головне довго тривалість самого процесу суду. Аналіз іноземного законодавства у сфері медіації свідчить про те, що, наприклад, у країнах Європи закони про медіацію було прийнято наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Зокрема, у Румунії прийнято Закон «Про медіацію та організацію професії медіатора», у Литві – Закон «Про медіацію в цивільних спорах», у Німеччині – Закон «Про підтримку медіації

та інших форм позасудового врегулювання конфліктів», у Болгарії, Білорусі та Казахстані – Закони про медіацію, в Австралії – Акт про медіацію, Розділ VI Цивільно-процесуального кодексу Франції містить ст. ст. 131-1–131-15, спрямовані на врегулювання відносин медіації [4].

Медіація швидко розповсюдилася по всіх країнах. А в 2004 році у Австралії було прийнято Федеральний закон про медіацію в цивільних справах.

Європейська практика запровадження медіації, а саме Директива 2008/52 ЄС Європейського Парламенту та Ради з певних аспектів медіації в цивільних і комерційних справах була затверджена ще 21.05.2008 р. (далі – Директива про медіацію) та передбачала імплементацію відповідних норм у законодавство держав-членів до 21.05.2011 р. Суть директиви полягає у встановленні та закріпленні принципів та основ, запровадження механізму медіації

в національне законодавство країн – членів ЄС.

Слід також зазначити, що саме регулювання Директиви про модернізацію та застосування медіації до міжнародних спорів у звіті був виданий Комісією Європейського парламенту у 2016 році [7], свідчить про те що всі країни ЄС за винятком трьох розповсюджують і актуалізують регулювання відповідних положень національного законодавства про медіацію в цивільних, а також комерційних справах.

В сучасну Україну медіація прийшла вже як напрацьована технологія в середині 90-х років. Виникли перші медаційні центри і почали працювати з 1997 року в місті Одеса. Вперше в СНД медіацію було застосовано в рамках цивільного судочинства. Громадськими «Групами медіації» Донецька, Луганська, Одеси, Києва, Криму, Харкова вона апробувалася в різних сферах - у трудових, сімейних спорах, спорах сусідів, у цивільних провадженнях тощо.

Українські, польські і російські юристи К. Сохневич, Т. Кутчеба, О. Стадницький, Б. Греков, М. Грушевський, І. Франко, А. Томашевський, Є. Барановський, С. Кульчицький, Т. Гошко розглядали відновне правосуддя в історичному контексті, зокрема, його витоки, передумови виникнення, механізм функціонування [4].

Однак, з огляду на вимоги часу чи західних партнерів, в Україні наразі триває вже не перша спроба законодавчо врегулювати цей механізм та надати йому певних інституційних рис, а саме: загально-визначеної термінології, закріплення основних принципів проведення медіації, мінімальних стандартів навчання медіаторів, наявність реєстрів медіаторів тощо.

Починаючи з 2015 і по нині у Верховній Раді України було зареєстровано низку проектів Закону « Про медіацію», а саме 4 законопроекти, два з яких було додано вже 17 травня 2016 року. Вже 3 листопада 2016 р. було прийнято Верховною Радою України за основу проекту Закону України «Про медіацію» за реєстраційним № 3665 (далі – Проект ЗУ) є важливим кроком у становленні й розвитку інституту медіації в Україні [5].

Наразі процес становлення та розвитку медіації в Україні є необхідним та набуває поступового розвитку, вона є невід’ємною складовою законодавства України так як це відбулося в законодавстві Європейського Союзу і це питання не перестає бути актуальним на протязі багатьох років.

Бібліографічні посилання:

1. Боброва О. М. Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід / О.М. Боброва, О.О. Горова, В.В. Землянська, Н. М. Прокopenко. - К.: Наш час, 2006. - 164 с.
2. Валюк Я. Практичні аспекти відновного правосуддя. Польській Центр Медіації / Я. Валюк //Щоквартальний бюлетень. Відновне правосуддя в Україні. - 2005. - № 3. - С. 77-80.
3. Горова О. О. Приклади існуючих програм відновного правосуддя в інших країнах / О.О. Горова // Український Центр Порозуміння. Щоквартальний бюлетень. «Відновне правосуддя в Україні». - 2005. - № 1-2. - С. 130-133.
4. Землянська В. Аналіз практики судових та правоохоронних органів з впрова-

дження процедури медіації в Англії, Бельгії та Німеччині / В. Землянська // Щоквартальний бюлетень. «Відновне правосуддя в Україні». - 2007. - № 1. - С. 76-81.

5. Висновок Верховного Суду України на проект Закону про медіацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu>.

6. Про медіацію: проект Закону України від 17 грудня 2015 р. № 3665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463.

7. Директива про модернізацію та застосування медіації до міжнародних спорів [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0542&from=EN>.

Левчук А.Ю., курсант

Науковий керівник –

к.ю.н., доц. **Завгородній В.А.**,

доцент кафедри теорії

та історії держави і права

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ «СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ» В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Ратифікувавши Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), Україна взяла на себе зобов'язання забезпечувати реалізацію відповідного каталогу прав осіб, що перебувають під її юрисдикцією. Одним із фундаментальних прав, що гарантується як Конвенцією, так і Конституцією України є право на сімейне життя, що відноситься до особистих прав та охороняється від втручання. Однак, щорічна практика Європейського Суду свідчить про невідповідність законодавства України положенням про захист прав, які гарантує сама Конвенція та потребує реформування, щоб повністю відповідати європейським стандартам. Наскільки критичною є така невідповідність і є метою даного дослідження.

Законодавство України, яким гарантується сімейне життя, має такі особливості, що розуміння цього поняття.

По-перше, положення Сімейного кодексу України (далі - СКУ) не дають чіткого тлумачення поняття «сімейне життя», однак цей термін вживається в його тексті, наприклад: «кожна особа має право на повагу до свого сімейного життя» (п. 4 ст. 4); «ніхто не може зазнавати втручання в його сімейне життя, крім випадків, встановлених Конституцією України» (п. 5 ст.5).

По-друге, у нормах СКУ, на відмінну від попередньої категорії, дається визначення поняття «сім'я», сутність якого розкривається через три її ознаки, котрі впливають із розуміння сім'ї як союзу двох чи більше осіб, а